

Great Bible/Veľká biblia - preklad biblie do angličtiny podnietený kráľom Henrichom VII. na posilnenie svojho postavenia hlavy anglikánskej cirkvi a pretrhnutia puta s Rímom; vydanie z roku 1539 vytlačené vo veľkom *formáte* v *gotickom písme*; pozri *dielo literárne*

Grebber Pieter de - (†1653); celým meno Pieter Franz de Grebber; maliar *holandského zlatého veku*; pozri *holandski maliari zlatého veku*

http://en.wikipedia.org/wiki/Pieter_de_Grebber

https://www.google.sk/search?q=Pieter+de+Grebber&espv=2&tbm=isch&imgil=AahDNRar4ca08M%253A%253BimfDQmB5AwErXM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.fineartlib.info%25252Fgallery%25252Fp17_sectionid%25252F22%25252Fp17_imageid%25252F404&source=iu&pf=m&fir=AahDNRar4ca08M%253A%252CimfDQmB5AwErXM%252C_&usg=__FACDdbFTZNSjzP5u_xPaOXsvOFU%3D&biw=1852&bih=995&ved=0CCwQyjc&ei=q4yDVMmgEYatUZTDg-gP#facrc=__&imgdii=__&imgrc=AahDNRar4ca08M%253A%3BimfDQmB5AwErXM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.fineartlib.info%252Fplugins%252Fp17_image_gallery%252Fimages%252F2%252F404.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.fineartlib.info%252Fgallery%252Fp17_sectionid%252F22%252Fp17_imageid%252F404%3B823%3B1000

P. F. de Grebber: Dávid na modlitbe (1635-1640)

P. de Grebber: Kúpeľ Betsabe (17.st.)

P. de Grebber: Elíša odmieta dary Námána (1637)

P. de Grebber: Boh pozýva Krista sedieť na tróne po svojej pravici (1645)

Gréci chcú vidieť Ježiša - Grécki prozelyti chcú vidieť Ježiša

grécka abeceda - pozri *grécke písmo*

grécka abeceda klasická - vo význame *iónska*

grécka antická kultúra -

1. *kalokagathia/kalos kai agathos, hédonizmus, tychizmus, mimesis, hekatombé, kómos, apoteóza, heladská kultúra*

2. *Acherón, Anatólia, Argos, Arkádia, Athény, Atika/Attika, Atlantis; Boiótia, Delfy, Didyna; Délos, Dódóna, Efez, Eleusis, Elis/Elida, Elyseum, Eridanos, Fokis/Fokida, Frýgia, Hellas/Helada, Helespont, Helikon, Heliopolis, Herkulove stĺpy, Hippúkrené, Hisarlik, Iolka, Iónia, Ithaka, Kokýtos, Kolchis/Kolchida, Korint; Lakedaimón/Lakónika/Lakónia, Lesbos, Léthé, Lýkia, Olymp, Olympia, Orchomen, ostrovy blažených, Parnas, Pergamon, Rhodos, Sparta, Styx, Tánagra, Tempos, Théby, Thermopyly, Thesália, Thrákia, Trinakia, Trója, Veľké Grécko*

3. *sedem divov sveta, snubný prsteň, macaron nesos*

4. *ergastina, rapsód, héros, heroína, hetéra, auletrida, dikteriada, heuretés, atlét, periodonikés, thiády, mainády, agóni, triglodyt, aiodovia, efeb, archón*

5. *ergastulum, dikterion, héroon, hypokaust, astragal, horológion, klepsydra, triéra, múseion, orákulum, pompé; biga, triga, quadriga, chariot; kenotaf, naiskos, theta, križ egyptský atoninský (tau), sesquiteria; dromos, grécke písmo, panoplia; gematria, lemniskaté, hymnus*

6. *Homér, Sapfó, sedem mudrcov, Hérostratos, subolos*

7. *cerálie, bakchanálie, eleuzínie, athénaie, mystériá, panychida, proskynézia, pyrrhiské tance; lychnomanteia; taurobolion; dodekathlos, aequitas; , kottabos, symposion*

8. *atomizmus, platonizmus, epikurejská škola, pytagorejci, stoicizmus* (pre zjednodušenie zahrnuté aj rímske antické smery vo filozofii)

9. *talasokracia*

-*machia; sedem slobodných umení; Hippodamov systém*

-*grécke antické umenie*

-*grécka mytológia*

-*grécke antické divadlo*

-*grécke hudobné nástroje*

-*grécke kmene*

-*grécke mince*

-*grécke písmo*

-*grécki bojovníci*

-*grécky kalendár*

-*antický odev*

-*antické záhrady*

-*antické hry*

-*antické sviatky*

<http://de.wikipedia.org/wiki/Herodot>

http://it.wikipedia.org/wiki/Categoria:Cultura_dell%27antica_Grecia

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Kult%C3%BAra_v_starovekom_Gr%C3%A9cku

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_culture

grécka antika -

http://it.wikipedia.org/wiki/Grecia_antica

grécka architektúra - pozri *opus caementicium/emplekton; dyktylský sloh; stĺp antický; stĺpový poriadok grécky; dórský, iónsky, korintský sloh; dórský, iónsky, korintský stĺp; dórský, iónsky, korintský poriadok; grécke chrámy; grécke antické divadlo; odeiôn, palestra/palaistra, gymnasion, apodytéion, amfiteáter, búleuterion, múseion, ekklesiastérion, antický dom (pastasový dom, prostasový dom, peristylos) ergastérion; gynakeion, pompeion; monopteros; Hippodamov systém, modul, partes, chalkotéka; pásové mestá, insulae; grécke antické umenie*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_architecture

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_architecture

grécka architektúra staroveká - pozri *grécky revival*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_architecture

grécka keramika - hrnčiar prvýkrát vymodeloval tvar na hrnčiarskom kruhu; veľkoobjemové nádoby boli vyrobené po častiach; niekedy krk a telo nádoby vymodelovali oddelene a nohu nádoby pripojili neskôr; po čiastočnom vysušení hrnčiar diely prítmelil; nakoniec pridal rukoväť; jednoduchšie, výrobky, ktoré plnili účel každodennej domácnosti boli nezdobené, jemná keramika bola zdobená

pozri *antická keramika; protogeometrický štýl, geometrický štýl, orientalizujúce obdobie/protokorintský štýl, korintská keramika, attická keramika, šiesta technika, technika na bielom pozadí, kobercový štýl, ozdobný štýl/tzv. Meidiásov maliar, Polygnotos, kerčské vázy, apulské vázy, keramika dipylónska, geometrický štýl, eritrografická technika, vázy s dvojjazyčným*

obrazom, bucchero, fikellura; keramika krétsko-mykénska: kamarský štýl; pletenec; kalos; grécke maliarstvo červeno figurové, grécke maliarstvo čierno figurové

https://en.wikipedia.org/wiki/Pottery_of_ancient_Greece

grécka keramika červeno figurová - grécke maliarstvo červeno figurové

grécka keramika čierno figurová - grécke maliarstvo čierno figurové

grécka mozaika - pozri *opus barbaricum*

grécka mytológia - náboženské predstavy a kultúry starých Grékov, ktoré v 2.tis.pr.Kr. vytvárajú ucelený *panteón* olympských bohov; genealógia bohov (pozri *mytológia genealogická*); pozri *orfizmus; saeculum*); *solárne božstvá; symboly číselné: 50; pozri chaos, podsvetie, ostrovy blažených, omfalos; theogamia, theogonia, epifania, hieros gamos, pompé; archón, archeopág, epifania; Atlantida, Helikón, Hippokrenes; Argo, ambrózia, nektár, roh hojnosti, Apis; maloázijské božstvá, monštrá; grécka antická kultúra, ženy v gréckej mytológii, postavy gréckej mytológie; grécka mytológia (premeny)*

[http://en.wikipedia.org/wiki/Keres_\(mythology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Keres_(mythology))

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hesti%C3%A1>

http://it.wikipedia.org/wiki/Zeus#La_nascita

<http://www.theoi.com/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_mythology

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Gr%C3%A9cka_mytol%C3%B3gia

http://it.wikipedia.org/wiki/Mitologia_greca

prvopočiatočný *Chaos* splodil *Gaiu* (Zem), *Nyx/Nykté* (temnú noc) a *Erebos* (večnú tmú)

1.generácia: *Gaia* (Zem zrodená z *Chaosu*), ktorá sama zo seba zrodila *Uranos* (Nebo), *Pontos* (More) a zo spojenia so svojím synom *Uránom*:

2.generáciu bohov (*zlatý vek ľudstva*): *Kyklopov, Gigantov, Erinyae* (pozri *teralógia, Eumenidy*) a *Titánov*: z nich najmocnejší *Rheia* a *Kronos* dali vznik 3.generácii bohov; zo spojenia *Gaie* s *Tartarom* vznikli obludy: *Kerberos, Chimaira, Sfinx, Gorgóny* (?), *Týfón/Týfoeus*; podľa niektorých prameňov zo spojenia *Gaie* a *Urána* vznikli aj *Múzy*

3.generácia bohov (zo spojenia *Rhei* a *Kronosa*): *Zeus, Hestia, Démétér, Héra, Hádes, Poseidón* a ich deti: *Apolón, Artemis, Aténa, Áres, Afrodite, Hermes a Hefajstos*; sídlom bohov 3.generácie sa stal *Olymp* (pozri *bohovia Olympu*)

I. božstvá:

<http://bohovia.sk/bohovia-grecka.php>

A - *Adónis, Adrasteia, Aegle, Aesteria, Afrodité, Aglaiá, Aglaiofone, Achelóos, Aiglé, Aikos, Aiolos, Aisa, Aiter, Akkis, Alkithoé, Alkyoneus, Allekto, Amfitrité, Antaios, Anteros, Apolón, Áres, Argos/Arges, Artemis, Asia, Asklepios, Asopos, Astraios, Aténa, Atlant/Atlas, Auxó, Axioché*

B - *Bauby, Bié, Boreás, Brontes*

C - *Camenae/Kamény, Celaeno/Kelaino, Cepheus/Kéfeus, Cephalus/Kefalos, Clió/Kleió*

D - *Dafné, Deimos, Deino, Démétér, Díké, Diona, Dionýzos, Dionýzos Zagreba, Dioxype, Dis, Doridky, Dryády*

E - *Efialtes, Echidna, Echo, Eidotea, Eirené, Elektra, Enkelados, Enyalios, Enyo, Epimeteus, Epione, Eris, Eós, Erató, Erebos, Erós, Erynie, Éter, Etrytheia, Euforsyné, Eumenidy, Eunomia, Euronyme, Euros, Euryalé, Eurybia, Eurynom, Eurynomé, Euryphaesa, Euterpé*

F - *Faetusa, Fama/Fémé, Fantasos, Faun, Fauna, Fénix, Flegias, Fobetor, Foibos/Fobos, Folos, Forkys, Fosfor*

G - *Gaia, Galateia, Ge, Giganti, géniovia, Glaukos, Gorgony, Graie*

- H - *Hádes, Halia, hamadryády, Harmonia, Harpocrates, Harpye, Hébé, Hedone, Héfaistos, Hekaté, Hekatoncheirovia, Helia, Helios, Hemera, Héra, Hermes, Hesperethúsa, Hesperos, Hesperidky, Hestia, Himeros, Hóry, Hyacint, Hydriá, Hygeia, Hymen, Hyperion, Hypnos, Hyppokampovia*
- CH - *Chaos, Charis, Charitky, Charybda, Chimairy, Cheirón, Chloris, Chrysaor*
- I - *Iapetos/Japet, Íasión, Idaia, Inachos, Iris*
- J - *Japet/Iapetos*
- K - *Kairos, Kallirhoé, Kalliopé, Kallistó, Kalypsó, Kamény/Camena, Karpó, Kebrenos, Kefalos, Kefeus, Kefisos, Kekrops, Kelaino/Celaeno, kentaur, Kerberos, Kéry, Kirké, Kleio, Klymena, Koitos, Kratos, Kreios/Krios, Kronos, Kúrétés, Kyklopovia, Kyréne*
- L - *Ládón, Lachesis, Lamia, Lampatia, Lampetia, lárovia, Leriopé, Leukippé, Leukotea, Líbya, Lotis*
- M - *mainády, Mars, Marsyas, Melpomené, Menesteus, Menoitios, Merope, Mnemosyné, Moiry, Molpe, Morfeus, Múzy*
- N - *Naida, Nana, Neaira, Nefelé, Nemesis, Nereus, Nereídy, Niké, Notos, Nymfy, Nyx*
- O - *Ofión, Oiagros, Oioné, Ókeanos, Okeanovny, Okypeté, Ozomene*
- P - *Pallas, Pallas Aténa, Pan, Pasitea, Pefredo, Peisinoe, Peitho, penáti, Persa, Persefoné, Phoebe, Pieridky, Pitya, Plutón, Plútós/Plútón, Podagre, Polemos, Polybotes, Polyhymnia, Polymelé, Polymnia, Pontos, Porfyrión, Poseidón, Priapos, Próteus, Protogónos, Psamante*
- R - *Resos, Rheia, Rhadamantias/Rhadamantys, Rhoda/Roda*
- S - *Sabazios, Salmacis, Satyr, Satyrion, silén, Silenos, Skamandros, Sótér, Stryma, Strymón,*
- T - *Tartaros, Terpsichoré, Teia, Telxepeia, Tethys, Thaleia, Thaliá, Thalló, Thanatos, Thaumás, Themis, Thetis, Tisifoné, Titáni, Tmolos, Toósa, Týfón, Týfoeus, Tyché*
- U - *Uránia, Uranos*
- Z - *Zagreus, Zefyros, Zelos, Zeus*

II. mytologické postavy

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Postavy_gr%C3%A9ckej_mytol%C3%B3gie

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Person_der_griechischen_Mythologie

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_postav_%C5%99eck%C3%A9_mytologie

<http://slavomirchren.blogspot.sk/2008/07/slyne-osobnosti-mytolgie-ovaj-len.html>

- A - *Abas, Admétés, Adrastos, Aédón, Aenaes/Aineas, Aeskulap, Agamemnón, Agaué, Aggea, Agenor, Arges, Aglaia, Achilleus, Aiás (Veľký, Malý), Aicis, Aiétes, Aigeus/Aigeos, Aigisthos, Aigyptos, Ailos, Aisón, Aitra, Akadémós, Akamas, Akastos, Akkis, Akrisios, Aktaión/Akteón, Aletes, Aleus, Alkéstis, Alkidike, Alkinoos, Alkmaión, Alkméné, Alkyomené/Alkyoné, Allekto, Althaia, Amazonky, Amfidamant, Amfión, Amforáos, Amfitryón, Androgeos, Andromaché, Andromeda, Anchises, Antaeus, Anteia, Antenór, Antigóna, Antikleia, Antilochos, Antinoos, Antiope, Arachné, Aretusa, Argo, Argonauti, Ariadna, Aristaios, Arkas, Arsippé, Askanos, Asklepios, Atalante, Atamas, Atreus, Attis, Atys, Auge, Augeias, Automedon*
- B - *bacchnatky, Baukida, Belleforón, Biton, Boiotos, Boreadovia, Bousiris*
- C - *Castor/ Kastor, Cephalus/ Kefalos, Cepheus/ Kefeus, Cycnus/ Kyknos, Cocalus/ Kókalos*
- D - *Dafnis, Daidalos, Damokles, Danae, Danaidy, Danaos, Deianeira, Deidameia, Demofón, Desmont, Deukalión, Dido, Diktys, Diomédés, Dioskúrovia, Dirka, Dolón, Doris*
- E - *Eioneos, Élektra, Elektryón, Elara, Endeida, Endymión, Epafos, Epeiros, epigóni, Erechteus, Ereutalión, Érigoné, Erichtonios, Eteokles, Eteoklos, Eteoklyména, Euadné, Euéres, Eufemos, Eumaios, Europé, Eurydika, Eurytión*
- F - *Faetón, Faidra, Femios, Filemon, Filomélé, Fineus, Foibé, Foinikos, Frixos, Fryné*
- G - *Ganymédés, Geryones, Glauka, Glaukos, Gordias*
- H - *Hekabé, Hektor, Helena, Helenos, Hellé, Herakles, Hermafrodítos, Heró, heroína, hérós, Hesina, Hippodameia, Hippomedón, Hipponoas, Hyagnis, Hymenaion, Hypermnéstra, Hyppolytos, Hypsipylé*
- CH - *Chariklo, Charón, Chrysaor, Chrysipos, Chrýzeis*
- I - *Íason, Ifigénia, Ifikles, Ifitos, Ikarios, Ikaros, Ínó, Ió, Iobates, Iókasté, Ioláos, Itymoneus, Itys, Ixión*

- K - *Kadmos, Kalais, Kalchás, Kapaneus, Kasandra, Kassiopeis, Kastor/Castor, Katreus, Kefalos/Cephalus, Kefeus/Cepheus, Kekropsove dcéry, Keto, Keyx, Kleobis, Kilikos, Kókalos/Cocalus, Koronida, Kreón, Krétheus, Klyddipa, Kyknos, Kynyros, Kyparissos*
- L - *Láertes, Laios, Laodameia, Laodika, Láokoón, Láomedón, Lapit, Leandros, Leanidos, Léda, Létó/Latona, Leukipé, Leukotea, Lexes, Lykaón, Lynkos, Lykomédes, Lykurgos*
- M - *Maia, mainády, Maira, Manto, Médea, Medón, Megapentes, Megara, Melagros, Melampus, Melanippa, Melantios, Memnón, menáda, Menelaos, Menesteus, Menoitios, Mentór, Merope, Merops, Midas, Mínós, Mínyadés, Mínyas, Molionida, Mops, Músaioi*
- N - *Narcis, Narkissos, Naussikaá, Nestor, Ness, Neptolemos, Niké, Niobe, Nusika, Nykté*
- O - *Odysseus, Oidipus, Oineus, Oinopión, Olympos, Omfala, Orestes, Orfeus, Orchamos, Orión, Oreitya, Otrera*
- P - *Palamédés, Pandareós, Pandora, Pandión, Paris, Parky, Parthenopaios, Pásifaé, Patrokles, Peiritoos, Pelasgos, Peleus, Pelops, Peliás, Peneias, Penelopé, Penthesileia, Pentheus, Perdika, Perdix, Periboia, Perifetes, Pleiadés/Plejády, Pleióna, Pléxippos, Podaleiros, Polydeukes, Piteus, Polydektes, Polydoros, Polyfémós, Polyména, Polyneikos, Polyxéna, Praxitea, Priamos, Proites, Prokné, Prokris, Prométheus, Protesiláos, Protogónos, Psyche, Pylades, Pýramos, Pyrrhos, Pýthia*
- R - *Resos, Rhoda/Roda*
- S - *Salmakis, Sarpédont, Semelé, Sibyly, Sida, Sinis, Sinón, Sírius, Sizyfos, Stenelos, Sthenobioa, Stilba, Styx, Symaitida*
- T - *Talós, Támar, Tamyros, Tanagra, Tantalos, Taras, Tereus, Teiresiás, Telamón, Télegonos, Télémachos, Tereus, Terra, Teukros, Theseus, Thisbé, Thitón/Titón, Thyestés, Tityos, Toxeus, Triptolemos, Troas, Trofónios, Turnus, Týdeus, Tyndareós*
- Z - *Zetes, Zethos*

III. monštrá (pozri *moštrá*)

Eurydalé, Fénix, Geryones, Gordóny, Harpye, Sirény, Hekatoncheirovia, Gyges, Briareos, Kottos, Aigaion, Hydriá, hypokampos, Charybda, Chimaira, KekropsKerberos, Ládón, Medúza, Mínotaurus, sfinga, Sfinx, Skylla, Sthenó, Tritón, tritóni, ichtyokentaur/kentaurotritón, kentaur, Ortos

pozri *figovník; maloázijské božstvá; Hypantia*

www: Otcovia a deti

Zeus - najvyšší boh

Moiry - bohyne osudu

Erebus - boh večnej tmy

Aithéra - boh jasného svetla

Cháron - prevozník v podsvetí

Hemer - bohyňa jasného dňa

Styx (hovori sa, že je dcérou Okeáne a Tethys).

Uranos - boh nebies

Lyssa - bohyňa šialenstva

Tartar

Thanatos - boh smrti

Hypnos - boh spánku

deti narodené partenogeneticky

Apaté - boh klamu, lži a ľsti

Keryo - bohyňa násilnej smrti

Mómos - boh hany a hlúposti, posmechu a radovánok

Moros - skaza, záhuba

Oizys - bieda, utrpenie, ťažkosti, utrpenia

Oneiroi - sny

Philotes - priateľstvo, potešenie z lásky

Eris - bohyňa sváru

Geras - bohyňa staroby

Nemesis - bohyňa spravodlivej odplaty

Hesperidky - nymfy a strážkyňa stromu so zlatými jablkami

Phanes

Pionierska skupina: Hermes, Dionysos, Ariadne a Poseidon (červeno figurová hydria, 510-500 pr.Kr.)

Zhromaždenie bohov (miniatura z rukopisu Aeneída, 5.st.)

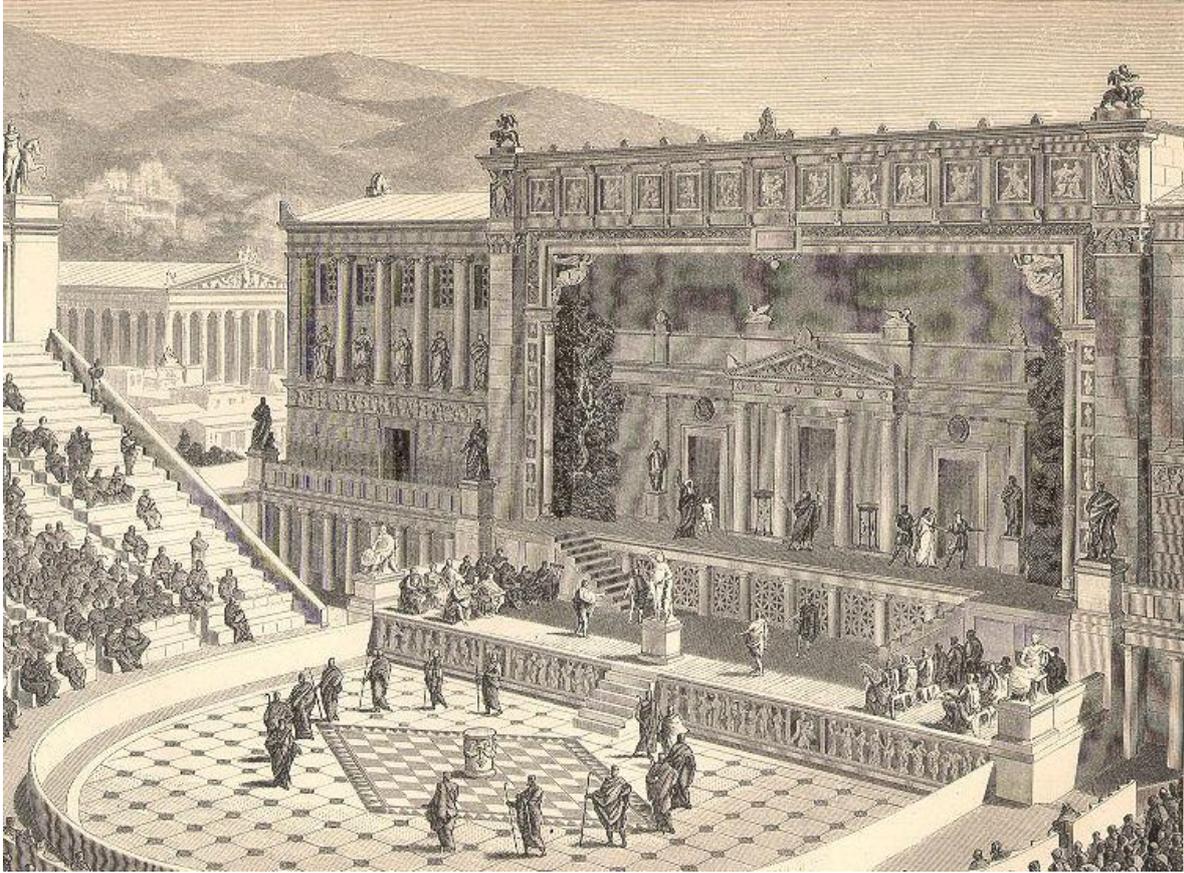
grécka mytológia (premeny) - pozri *Aktaion, Andromaché, Androméda, Arachné, Argo, Ariadna, Arkas, Atlas, Baukida, Dafné, Deukalion, Dionýzos, Filemon, Filomélé, Fineus, Hekabé, Heliady, Héra, Kadmos, Kallistó, Kassiopeia, Kéfeus, Klytia, Kyknos, Kyparrisos, Leukotea, Medúza, Mínyadés, Narkissos, Niobé, Orión, Perseus, Plejády, Polydektés, Prokné, Prométheus, Pyrha, Talos, Ytys, Zeus; metamorfózy*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Metamorphoses_in_Greek_mythology

grécka technika - *technika tkania: útková priadza obtáčaná jeden a pol raz okolo osnovej nite a ďalej rovnako u nasledovnej osnovej priadze; pozri koberec, tapiséria, gobelín*

grécke antické divadlo - *zvláštny druh stavby nekrytého prírodného divadla; skladá sa z polkruhového hľadiska - theatron (pozri kerkidy), kruhového javiska pre zbor a tanečníkov - orchestra a javiska pre akcie hercov - proskénion, za ktorým bola obdĺžniková jednoposchodová budova - skéné, kde sa prezliekali herci a ktorá priestor uzatvárala (vpredu po bokoch s paraskenion, po bokoch vchody pre divákov: parodos); okružná chodba divadla - diazoma*

pozri chór, periakt, odeión; deus ex machina, protagonista, deuteragonista, tritagonista, Koryfej, persona; koturn; prosópon; mimus, atellánska fraška; rímske antické divadlo; grécka architektúra; grécke antické umenie; maskarón, divadlo, kostým; Aischylos, Thespis z Ikarie

Rekonštrukcia Dionýzovho divadla v Aténach s orchestrou, proskénium a skéné (vzadu)

grécke antické umenie - až do *helenizmu* charakterizované úzkym prepojením *umeleckých remesiel* a *monumentálneho umenia*, ktorého vývoj začínal v *krétsko-mykénskej kultúre* (pozri *meander*; *megaron*); ďalšie charakteristické črty: racionalizmus, umelecká pôsobivosť, zmysel pre proporčné vzťahy a kompozíciu, analytické radenie prvkov v organický celok, ktorý určoval *kánon*, a mal za následok harmóniu častí, ktoré podmieňovali krásu celku; odlišnosti od *egejského umenia*: proti jeho naturalizmu stávalo abstrakciu, racionalizmus a zmysel pre proporčné vzťahy (*geometrický štýl*); delenie:

Archaické obdobie antického Grécka (do 6.st.pr.Kr.)

Klasické obdobie antického Grécka (okolo 5.st. pr.Kr.)

Helenistické obdobie antického Grécka (do posl. storočia pr.Kr.)

pozri

- grécka architektúra
- grécka keramika > antická keramika
- grécke antické divadlo
- grécke hudobné nástroje
- grécke chrámy
- grécke písmo
- grécke sochárstvo
- grécke vázové maliarstvo
- maliarstvo grécke
- mimesis; *banaukos*
- grécka antická kultúra

pozri *grécke staroveké umenie*

http://hr.wikipedia.org/wiki/Umjetnost_stare_Gr%C4%8Dke

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_art

grécke hudobné nástroje - pozri *aulos, diaul, subolos, syrinx/ Panova pišťala, forming, cymbalum; aiordova*;
 pozri *grécka antická kultúra; dychové a strunné hudobné nástroje; rímske hudobné nástroje*
grécke chrámy - dodržiavaný ideálny pomer šírky a dĺžky 4:9

http://de.wikipedia.org/wiki/Griechischer_Tempel

pozri *megaron, in antis, antae, dystylos; prostylos, amfiprostylos, peripteros, pseudoperipteros, tetrastylos, hexastylos, octostylos; dipteros; nymfea, lararium, heraion/heraikon, olympeion, telestérion, thesauros, tholos, hekatompedon; octogón/oktogón, panteón/pantheon, chrám hypertálny; (pozor monopteros nie je chrám!) vnútorné členenie: tympanón, frontón, porticus, pronaos, naos, cella, epináos/opistodomos, adyton, sekos; peristylos; síma; vlys, metópa (metópový reliéf), triglyf, krepis/krepidóma, kyma/kymatión, stĺp antický, päťka, stylobat, porticus, kalymna, strotera; exedra; antefix, atepagmenta, strotera, kalypteres; propylaje, dipylon; peridromos, pteron/pteroia; grécka architektúra; grécke antické umenie; Parthenón; Veľké Grécko/ Graecia Magna*

http://it.wikipedia.org/wiki/Tempio_greco

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bassae.jpg>

http://de.wikipedia.org/wiki/Griechischer_Tempel

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%B7%CE%BA%CF%8C%CF%82>

http://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Greek_temple

http://en.wikipedia.org/wiki/Bassae_Frieze

[http://es.wikipedia.org/wiki/Templo_de_Apolo_\(Figalia\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Templo_de_Apolo_(Figalia))

http://hr.wikipedia.org/wiki/Hram_Apolona_Epikura_u_Bassai

<http://es.wikipedia.org/wiki/Pronaos>

<http://de.wikipedia.org/wiki/Prostylos>

[http://es.wikipedia.org/wiki/Templo_de_la_Concordia_\(Roma\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Templo_de_la_Concordia_(Roma))

<http://en.wikipedia.org/wiki/Parthenon>

http://de.wikipedia.org/wiki/Schatzhaus_der_Athener

<http://de.wikipedia.org/wiki/Antentempel>

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Griechischer_Tempel

[http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Tempel_\(Architektur\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Tempel_(Architektur))

grécke kmene - *Helénovia* (pozri *Helas*), *Dóri* (pozri *Sparta*), *Achájci* (pozri *Thesália*), *Aiolovia*, *Lapithovia*, *Danaovia*, *Iónovia/Jónovia* (pozri *Iónia*), *Dardanovia*; pozri *Pelagovia*, *Fajákovia*, *Solymovia*; *grécka antická kultúra*

grécke maliarstvo - pozri *vázové maliarstvo, grécke vázové maliarstvo*

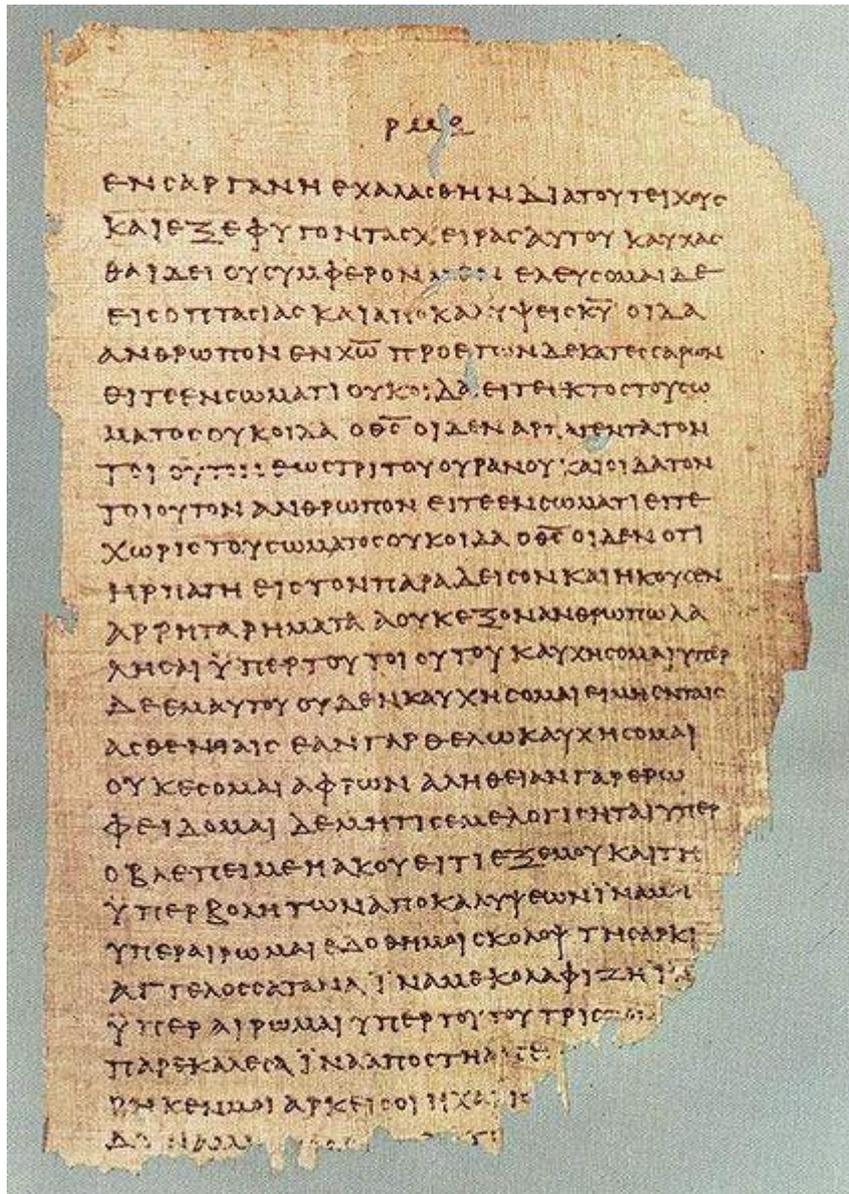
grécke maliarstvo vázové - *grécke vázové maliarstvo*

grécke mince - *chalkos, obolos, statér/dáreikos, drachma*; pozri *talent, grécka antická kultúra, penáti, kotva, panter, páv, Pegas, pentagram; minca*

grécke písmo - prvé *hláskové písmo*; vývojovo vychádza v 7.st.pr.Kr. z *fenického písma*; doplnené na 24 znakov už aj pre samohlásky; z neho odvodené *latinské písmo*; grécke písmená slúžili súčasne aj ako *číslice a noty*; obdobne ako *latinské písmo* je písané zľava doprava; podľa mýtu priniesol Grékom písmo zakladateľ *Téb Kadmos*; pozri *koptské písmo, staroslovanské písmo; abeceda, písmeno; grécka antická kultúra; christogram, monogram*

písanie	meno	čítanie
A, α	alfa	a / á
B, β	beta	b
Γ, γ	gamma	g
Δ, δ	delta	d
E, ε	epsilon	e
Z, ζ	zeta	z
H, η	eta	é
Θ, θ	théta	th
I, ι	iota	i / í
K, κ	kappa	k
Λ, λ	lambda	l

M, μ	mý, moje	m	
N, ν	ný	n	
Ξ, ξ	ksi	ks (x)	
O, ο	omikron	o	
Π, π	pí	p	(pozri <i>kvadratura kruhu</i>)
Ρ, ρ	ro	r	
Σ, σ / ς	sigma	s	
T, τ	tau	t	
Υ, υ	ypsilon	y	
Φ, φ	fí	f	
X, χ	chí	ch	
Ψ, ψ	psie	ps	
Ω, ω	omega	ó	
γγ		ng	
γξ		nx	
αυ		au	
ευ		eu	
ου		ú	
υι		yi	

Papyrus 46: 2List Korintským

grécke slová a frázy - pozri *panta rhei*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_words_and_phrases

grécke sochárstvo - pozri *daidské sochárstvo*; *akrolit*, *empaistika*, *sfyrelaton*, *chryzelefantina*; *lýbijský lotos*; *pergamonská škola*; *bronz*; *busta*; *grécke antické umenie*; *Lysippos*

grécke sochárstvo 4.st.pr.Kr. - pozri *grécki sochári staroveké 4.st.pr.Kr.*, *grécke sochy 4.st.pr.Kr.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:4th-century_BC_Greek_sculpture

grécke sochy 4.st.pr.Kr. -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:4th-century_BC_Greek_sculptures

grécke umenie - pozri *rastliny v gréckom umení*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_art

grécke umenie archaické - do konca 6.st.pr.Kr. (pozri *starovek*)

charakteristické rysy: nadväznosť na *egejské* tradície *krétsko-mykénskej kultúry*: vzájomná previazanosť voľného a užitého umenia, preberanie a rozvíjanie niektorých prvkov: v ornamentike *meander*, v architektúre *megaron*; odlišnosti: odklon od naturalizmu, rozvíjanie abstrakcie, racionalizmus a zmysel pre proporčné a kompozičné vzťahy (pozri *kánon*); prenikanie štylizovaných vegetabilných prvkov do výzdoby a rast figuratívnych zobrazení so snahou o názornosť; námety výhradne z mytológie vyjadrujú nadosobné ideály; rozvoj umeleckých remesiel a umenia aj v regionálnych centrách (Egypt, Predný východ: v ornamentike *lotos*, *palma*, *sfinga*, *lev*, *gryf*); pozri *mykénske umenie*, *mínojské umenie*

architektúra:

od 7.st.pr.Kr. konštituovanie monumentálnej architektúry *architrávového* systému; nahrádzanie drevených prvkov kamennými (*triglyf*, *metópa*) pri zachovaní ich štruktúry; kamenné stĺpy v počiatku vo forme *monolitov*; konštituovanie architektonických štýlov (*dórsky*, *iónsky*); previazanie nových foriem maliarskej a sochárskej práce na architektúru (maľované terakotové metópy, sochárska výzdoba štítov- pozri *tympanón*); pozri *dórsky*, *iónsky poriadok a stĺp*, *in antis*, *antae*, *dystylos*

sochárstvo:

snaha o reálne zobrazenie ľudskej figúry; v 7.st.pr.Kr. voľná monumentálna kamenná plastika s výraznou, farebne obmedzenou *polychrómiou*; frontálne zobrazovanie (votívne terakoty, drobná kovová plastika z bronzu alebo tepaného a rytého plechu na drevenom jadre; pozri *akrolit*, *chryzelefantina*); od konca 7.st.pr.Kr. prevaha voľnej monumentálnej kamennej alebo bronzovej odlievanej plastiky; od 6.st.pr.Kr. úmerná mierka postavy (pozri *kánon*) a snaha vytvoriť ideál krásy bez rozlíšenia ľudskej a božskej postavy; prelom 6.-5.st.pr.Kr. záujem o ľudskú postavu, formovanie ideálneho typu, výhradné zameranie na vlastné a epické a mytologické tradície, snaha o vystihnutie postoja a pohybu najmä v plastike a reliéfe (*metópy*, *vlysy*); pozri *daidské obdobie*; *kuros*, *kore*, *héros 2.*, *archaický úsmev*, *lýbijský lotos*; *Der Blaue Reiter*

maliarstvo:

snaha o reálne zobrazenie ľudskej figúry, zobrazenie v ornamentálnych pásoch, zvieratá a figúry v profile; maľba votívnych drevených a terakotových doštičiek/*pinax*, užívaných v 6.st. pr.Kr. ako *náhrobky*; *vázové maliarstvo*: pozri nižšie Keramika; prelom 6.-5.st.pred Kr. vrcholná fáza archaického obdobia so záujmom o monumentálnu maľbu; pozri *grécke vázové maliarstvo*

keramika:

od 6.st.pr.Kr. rhodsko-milétska keramika a kovové nádoby zdobené *kobercovým štýlom*; *atická* figuratívna keramika, ktorá starší typ obrysovej kresby nahradila čierno-figurálnou technikou (*listrové* postavy z profilu s rytými detailmi na oranžovom pozadí farby hliny); pásová ornamentika nahradená námetmi hostín, pohrebov, atletických pretekov; okolo 525 pred Kr. červeno-figurálna technika (postavy červené na čiernom listrovom pozadí); pozri *dipylský sloh*; *grécke vázové maliarstvo*, *kanonický poriadok*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Archaic_Greek_art

grécke umenie staroveké - *grécke antické umenie*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_art

grécke vázové maliarstvo - grécke vázové maliarstvo 6.st.pr.Kr. (ešte zaradované do *archaického obdobia*) rozoznávalo starší vývojový typ: čierna obrysová kresba na červenom pozadí a mladší typ: červená kresba na čiernom *listrovom* pozadí; bolo charakteristické *parataktickou kompozíciou*

-od začiatku 6.st.pr.Kr.-do konca 4.st.pr.Kr. techniky čiernych a červených postáv použité v Aténach na výzdobu jemnej keramiky, zatiaľ čo jednoduchšie, nezdobené výrobky plnili účel

každodennej domácnosti; u oboch techník hrnčiar prvýkrát vymodeloval tvar na hrnčiarskom kruhu; veľkoobjemové nádoby boli vyrobené po častiach; niekedy krk a telo nádoby vymodelovali oddelene a nohu nádoby pripojili neskôr; po čiastočnom vysušení hrnčiar diely prítmelil; nakoniec pridal rukoväť; čierno-figurálne vázy, figurálne a ornamentálne motívy boli aplikované pomocou šmyku, ktorý sčernel počas vypaľovania, zatiaľ čo na pozadí bola ponechaná farba hlíny; vázu maliari zdobili narezaním šmyku alebo pridaním bielej a purpurovej zmesi pigmentu a hlíny; na rozdiel od ozdobných motívov na červeno-figurálnych vázách zostala farba ílu; pozadie vyplnené šmykom, sčernelo; červeno-figurálna technika bola vynájdená asi 530 pr.Kr. v dielni hrnčiara Andokidesa; postupne nahradil techniku čiernych postáv a začal používať štetcovú kresbu namiesto prácných zárezov; tento spôsob bol vhodnejší pre naturalistické reprezentácie anatómie, odevov a emócií; pozri *dipylský sloh*, *geometrický štýl*, *protogeometrický štýl*, *orientalizujúce obdobie/protokorinský štýl*, *ozdobný štýl*, *keramika dipylónska*, *kobercový štýl*, *keramika krétsko-mykénska*, *kamarský štýl*, *šiesta technika*, *technika na bielom pozadí*, *vázy s dvojjazyčným obrazom*, *eritrografická technika*, *Pionierska skupina/Priekopnícka skupina*; *Meidiásov maliar*, *Maliar Chimér*, *Polygnotos*, *Kleitás*, *Euthymides*, tzv. *Polygnotove vázy*, tzv. *Francoisova váza*, tzv. *Portlandská váza*, *apulské vázy*, *kerčské vázy*; *vázové maliarstvo*, *vázové maliarstvo rímske*, *maliarstvo grécke*, *parataktická kompozícia*, *geometrické umenie*; *kottabos*, *fikellura*; *bucchero*, *pletenec*; *antická keramika*

http://www.metmuseum.org/toah/hd/vase/hd_vase.htm

https://en.wikipedia.org/wiki/Red-figure_pottery-

https://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Ceramika_staro%20C5%BCytnej_Grecji

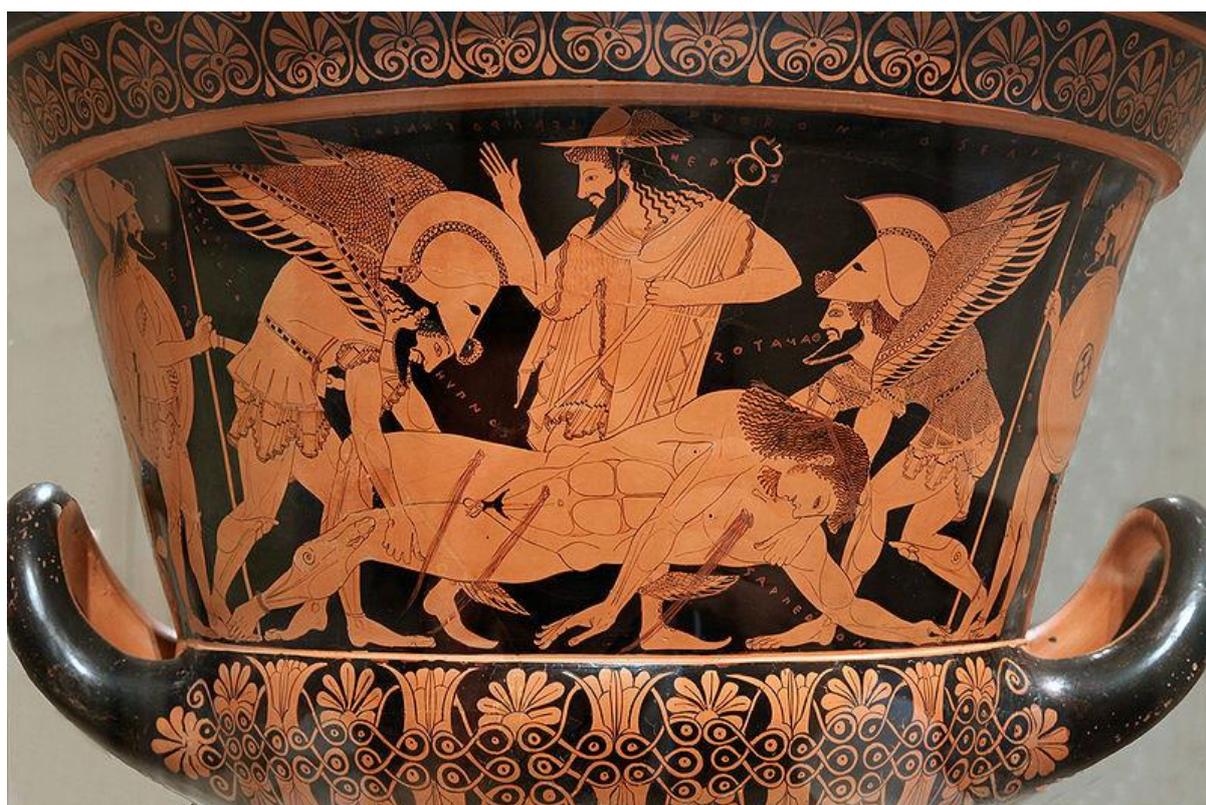
https://www.google.sk/search?q=Greek+vase+painting&espv=2&biw=1855&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwis4O_nj7rJAhVDORQKHdfLB2EQsAQIGQ&dpr=1#imgrc=hxE11EFruSFbjM%3A

Stamnos (červeno figurová terakota, 450 pr.Kr.)

Červeno figurový tanier (520-510 pr.Kr.)

Thanatos, Hypnos a Hermes Psychopompos s mŕtvym Sarpedontom (Eufroniov kratér, 515 pr.Kr.)

grécke maliarstvo vázové červeno figurové - červeno figurová maľba sa zrodila približne v 520 pr.Kr.; zavádzali ju Andokides maliar, Oltos a Psiax; zatienila čierne postavy, ktoré sa ojedinele objavujú ešte Panathanaic Amphore a prežívajú až do 4.st.pr.Kr; technika červených figúr bola aténskym vynálezom z konca 6.st.pr.Kr. a bola pravým opakom čiernych figúr, ktoré boli vyrývané; červené postavy mali čierne pozadie; technika priniesla možnosti vykreslenia detailov priamou maľbou a nové výrazové možnosti, ako bol *trojštvrťový profil*, väčšie anatomické detaily a reprezentácia pohľadu; prvá generácia maliarov červených figúr pracovala s červenými i čiernymi figúrami a používala aj iné metódy, vrátane *šiestej techniky* a bieleho poľa; to bola vyvinutá v rovnakej dobe ako červený obraz; avšak počas dvadsiatich rokov experimentovania vázová maľba špecializovala, ako je vidieť vo vázach *Pionierskej skupiny*, ktorej figurálne práce boli výhradne v červených figúrach; hodnoty a ciele priekopníkov červených figúr, ako boli Euphronios a Euthymides, sa časom rozpadli; vo vrcholnej klasickej ére červeno figurálnej maľby (480-425pr.Kr.) vznikol rad odlišných škôl; manieristi spojení s dielňou Myson (príkladom je Pan maliar) sa držali archaických rysov, tuhej drapérie, afektovaných póz a prehnaných gest; naopak, škola Berlínskeho maliara zastúpená Achilles maliarom a jeho rovesníkmi uprednostňovala naturalistický štýl s jednou postavou na čiernom pozadí alebo na bielom pozadí ryté *lekythy* (pozri *technika na bielom pozadí*) a cit pre kompozíciu; výroba váz v Aténach sa zastavila asi 330-320 pr.Kr. možno kvôli kontrole mesta *Alexandrom Veľkým*; nasledoval pomalý pokles v priebehu 4.st.pr.Kr. spolu s politickými osudmi samotných Atén; výroba váz ešte pokračovala v 4.-3.st.pr.Kr. v gréckej kolónii južného Talianska, kde bolo päť odlišných regionálnych štýlov: apúlsky, lucanianský, sicílsky, kampánsky a paestanský; maľba červených figúr tu prekvitala a rozlišovala sa pridaním polychromatickej maľby a v prípade Čierneho mora kolónie Panticapeum pozlátenej práce v Kerčskom štýle; poznáme práce niekoľkých pozoruhodných umelcov vrátane Darius maliara a Maliara podsvetia, aktívnych v neskorom 4.st.pr.Kr., ktorých preplnené polychromatické scény sú často zložitou zmesou emócií, ktoré nepoznali skorší maliari; ich práca predstavuje neskorú manieristickú fázu *gréckej vázovej maľby*; pozri *orientalizujúce obdobie/protokorintský štýl*

https://en.wikipedia.org/wiki/Red-figure_pottery

https://en.wikipedia.org/wiki/Pottery_of_ancient_Greece

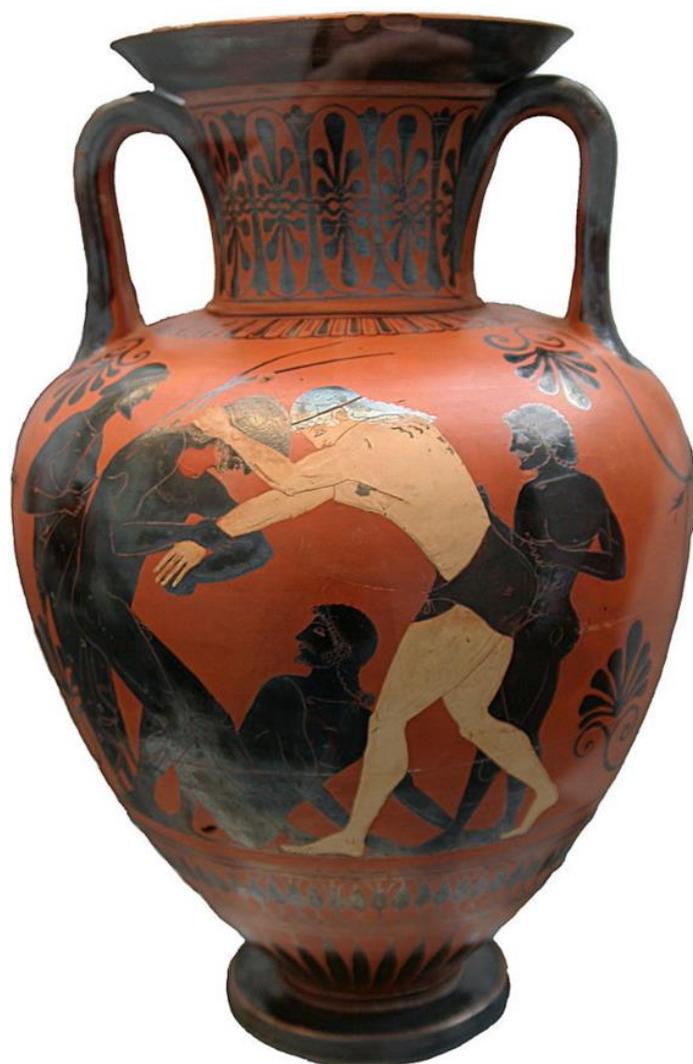
Eufroniov kratér: Thanatos, Hypnos a Hermes Psychopompos s mŕtvym Sarpedontom (Pionierska skupina, červeno figurový kratér, 515 pr.Kr.)

Creusa maliar: Satyr hrajúci na aulos (červeno figurový skyfos, 400-390 pr.Kr.)

grécke vázové maliarstvo čierno figurové - čierny obrázok bol populárnym štýlom v starovekom Grécku na mnoho rokov; tvorcom technológie čierno figurálnej maľby bol Analatos maliar (pozri *attická keramika*); obdobie čiernych postáv sa zhoduje približne s érou označenou Winkelmannom ako stred do konca archaického obdobia, od 620-480pr.Kr.; technika maľby oživená detailmi sa rozšírila z *Korintu* 7.st.pr.Kr. do iných mestských štátov a regiónov vrátane *Sparty*, Boeotie, Evie, východných gréckych ostrovov a *Atén* (pozri *korinská keramika, orientalizujúce obdobie/protokorinský štýl*); možno vysledovať paralelné spracovanie živočíšneho a ľudských postáv; zvieracie motívy majú väčšiu dôležitosť na váhe a vykazujú najväčšie experimentovanie v skorej fáze; keď korintskí umelci získali dôveru vo svoju schopnosť na stváranie ľudských postáv, v polovici do neskorej fázy zobrazenia zvierat klesli na polovinu; do polovice 6.st.pr.Kr. kvalita korintskej keramiky klesla výrazne do tej miery, že niektorí korintskí keramici napodobňovali spôsobom výzdoby aténsky tovar; pozri *attická keramika, šiesta technika, technika na bielom pozadí*

https://en.wikipedia.org/wiki/Pottery_of_ancient_Greece

Maliar Mníchovskej Atalanty: Zápas Pelea a Atalanty (attická čierno figurová amfora, 500-490 pr.Kr.)

Kratér (attická terakota čierno figurová, 550 pr.Kr.)

Gorgon maliar: Olpé s trojlístkovým hrdlom zobrazujúca labuť (čierno figurová keramika, 600-590 pr.Kr.)

Olpé so zvieratami a sfingami (orientalizujúce obdobie, čierno figurová keramika, 650-630 pr.Kr.)

Symposium Herma a Herakla (čierno figurový skyfos, 490 pr.Kr.)

Maliar podsvetia: Mladý Pan tancuje s Mainádou (čierno fugurová olpé, 320-310 pr.Kr.)

grécke záhrobie - pozri *záhrobie*, *Hádes*, *Persefone*, *podsvetie 2*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Otherworld>

grécki architekti -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_architects

grécki bojovníci - pozri *hoplítai*, *peltastai*, *falanga*; *agóni*; *chlamys*; *zvon*; *rímski bojovníci*; *grécka antická kultúra*

grécki maliari - pozri *M. Dasmaskinos*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_painters

grécki maliari 16.st. - pozri *M. Dasmaskinos*

grécki maliari 19.st. - pozri *N. Lytras*

Grécki prozelyti chcú vidieť Ježiša/Gréci chcú vidieť Ježiša/Ľudia chcú vidieť Ježiša - (Ján 12,20-36);

A. Wierix: Ľudia chcú vidieť Ježiša (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

grécki sochári -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_artist_stubs

grécki sochári starovekí podľa storočí -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_sculptors_by_century

grécki sochári starovekí 4.st.pr.Kr. - pozri *Timotheus*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:4th-century_BC_Greek_sculptors

A

Praxias a Androstenes
Antiphanes Argos

B

Bryaxis

C

Calamis (4. storočia pred naším letopočtom)
Cephisodotus mladší

D

Demetrius Alopece

E

Cephisodotus staršie
Euphranor
Eutychides

L

Leochares
Lysippos
Lysistratus

N

Naukydes Argos

P

Polycles (370 BCE)
Polykleitos
Praxiteles

S

Scopas
Silanion
Sthennis

T

Thrasymedes
Timotheus (sochár)

Y

Polykleitos mladší

grécki učenci v renesancii - pozri *El Greco*

https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_scholars_in_the_Renaissance

grécki umelci - pozri *M. Damaskinos*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Greek_artists

grécki umelci starovekí -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greek_artists

grécki veštcí -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Archaic_Greek_seers

Grécko - patrónom apoštol Ondrej; pozri; klepsydra, kliné, labyrint, cyprus

-Acherón, Anatólia, Argos, Arkádia, Athény, Atika/Attika, Atlantis; Boiótia, Delfy, Didyna; Délos, Dódóna, Efez, Eleusis, Elis/Elida, Elyseum, Eridanos, Fokis/Fokida, Frýgia, Hellas/Helada, Helespont, Helikon, Heliopolis, Herkulove stĺpy, Hippúkréné, Hisarlik, Iolka, Iónia, Ithaka, Kokýtos, Kolchis/Kolchida, Korint, Kréta, Lakedaimón/Lakónika/Lakónia, Lesbos, Léthé, Lýkia, Olymp, Olympia, Orchomen, ostrovy blažených, Parnas, Pergamon, Rhodos, Sparta, Styx, Tánagra, Tempos, Théby, Thermopyly, Thesália, Thrákia, Trinakia, Trója, Veľké Grécko

<http://www.yvettedefrance.com/Photos-du-monde/A1/grece.htm>

http://it.wikipedia.org/wiki/Antica_Grecia

http://sk.wikipedia.org/wiki/Starovek%C3%A9_Gr%C3%A9cko

E. Delacroix: Grécko na troskách Missolonghi (1826)

Grécko archaické -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Archaic_Greece

Grécko podľa obdobia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:History_of_Greece_by_period

Grécko staroveké -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Greece
http://it.wikipedia.org/wiki/Categoria:Antica_Grecia

gréckokatolícka cirkev -

https://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Gr%C3%A9ckokatol%C3%ADcka_cirkev

grécky dom -

<http://de.wikipedia.org/wiki/Megaron>
<http://de.wikipedia.org/wiki/Prostashaus>
<http://de.wikipedia.org/wiki/Pastashaus>

grécky kalendár - kalendár grécky

grécky kameň - Celliniho názov pre tvrdý kameň *dolerit*; pozri *kameň*

grécky kríž - kríž grécky

grécky odev - *antický odev*; pozri *móda*

grécky oheň - www: v súvislosti s heslom *alchýmia*: v *Byzantskej ríši* pokračoval rozvoj chemických remesiel a s pomocou Arabov sa rozvíjala i *alchýmia*; bol vyvinutý samozápalný systém gréckeho ohňa; spôsob výroby, ani zloženie bohužiaľ nie je známe, lebo bolo strážené ako štátne tajomstvo; odhaduje sa, že medzi výrobnými ingredienciami mohli byť síra, ropa, pálené vápno apod., ale jedná sa iba o špekulácie; zápalná zmes údajne horela aj pri styku s vodou; bola uzavretá v nepriedušnej keramickej nádobe, ktorú byzantskí bojovníci vrhali na nepriateľskú loď; po roztriešení nádoby zmes spôsobila požiar

grécky stĺpový poriadok - stĺpový poriadok grécky

grécky sumak - technika *tkania*; na redšej osnove pomocou *slučiek* a uzlov sa vytvára štruktúrna väzba; pozri *koberec*, *tapiséria*, *gobelín*

El Greco - El Greco

greco-romano - estilo greco-romano

grécky revival - architektonické hnutie z konca 18. a začiatku 19.st. prevažne v severnej Európe, Anglicku, Nemecku, Rusku a v Spojených štátoch (kde dostalo názov *rímsky klasicizmus*); vzniklo z *neoklasicizmu* ako obnovenie formálnych prvkov *gréckej antickej architektúry*; ideologicky grécky revival patrí do sféry *eklektizmu*; grécky revival bol súčasťou všeobecnejšieho kultúrneho fenoménu znovuoživenia *gréckej kultúry klasického obdobia* a týkal sa aj sochárstva a *dekoratívneho umenia*; znalosť gréckej kultúry sa rozšírila do Európy rozhodujúcim spôsobom až okolo roku 1750, a to vďaka zintenzívneniu archeologických vykopávok, objavu pamiatok *starovekého Grécka* a vydaniu niekoľkých kníh, ako napr. prvého zväzku pamiatok Atén (1762); tak v druhej pol. 18.st. grécka architektúra, do tej doby považovaná za primitívnejšiu ako rímska, našla konečne docenenie; stalo sa tak vďaka projektom Claude-Nicolas Ledouxa a ďalších, ktorí používali štýlistické prvky prevzaté z gréckej antickej architektúry; grécke oživenie bolo potvrdené od roku 1780, a to najmä vo Francúzsku, Británii a Nemecku; angl. termín *greek revival* najprv použil profesor architektúry na Royal Academy of Arts v Londýne, Charles Robert Cockerell, na svojej prednáške v roku 1842; grécky revival na rozdiel od *palladianského štýlu*, ktorý bol inšpirovaný klasickým talianskym štýlom, sa snažil krásu, kreslenie tvary a proporcie preberať zo starovekých gréckych chrámov; greek revival je považovaný za prvý národný štýl v Spojených štátoch; 30 Euston Square v Londýne, Britské múzeum v Londýne, Yorkshirske múzeum, Brandenburská brána v Berlíne, Propylaje v Mníchove, Glyptotheka v Mníchove,

Puškinovo múzeum v Moskve, Zábavný komplex Prayag Film City v Chandrakona v záp. Bengálsku; pozri *Gothic Revival*, *revivalizmus*

-v súvislosti s heslom *neoklasicizmus*: v USA boli niektoré prvky klasicizmu rozšírenejšie ako v Európe; vyvinul sa tu vlastný klasicistický štýl pomenovaný grécky revival alebo aj *rímsky klasicizmus*

- architektonický smer v období 1790-1830; uplatňoval princípy *palladianizmu*; v USA jeho významným predstaviteľom bol Thomas Jefferson (Štátna snemovňa v Richmondu vo Virgínii, areál virginskej univerzity v Charlottesville); v Anglicku je *rímsky klasicizmus* nazývaný Greek Revival

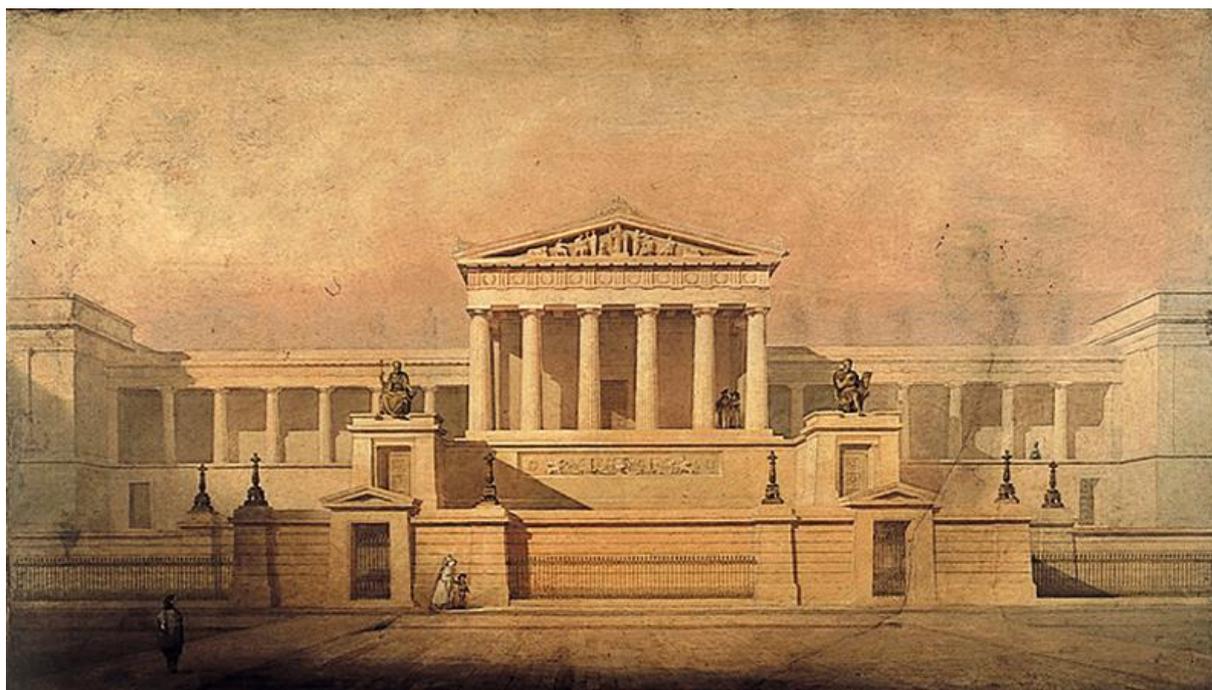
https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Greek_Revival_architecture

https://it.wikipedia.org/wiki/Architettura_neogreca

https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_Revival_architecture

https://fr.wikipedia.org/wiki/Greek_Revival

https://de.wikipedia.org/wiki/Greek_Revival

Thomas Hamilton: Plán Royal High School v Edinburghu (grécky revival, 1829)

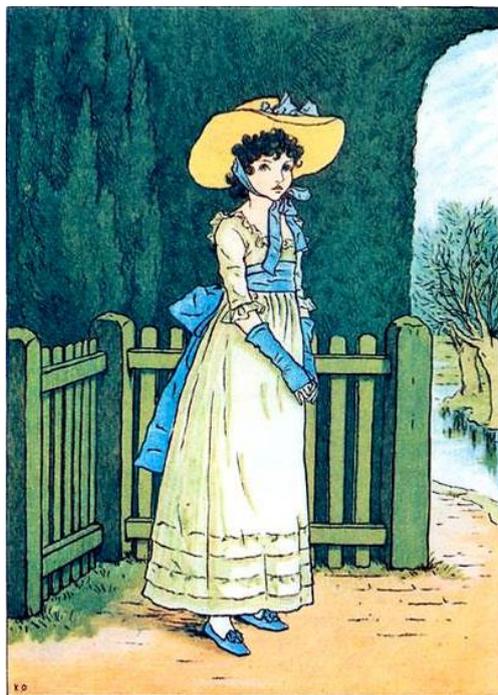
Sir Robert Smirke: Britské múzeum v Londýne (grécky revival, 1823)

Greek revival - grécky revival

Green Elizabeth Shippen - pozri *naratívny, ilustratívny*

Greenaway Catherine - (†1901); známa ako Kate Greenaway; anglická ilustrátorka detských kníh a spisovateľka; pozri *britské maliarky*

http://en.wikipedia.org/wiki/Kate_Greenaway

K. Greenaway (ilustrácia) E. Evans (rytec): Modra Susan (chromoxylografia, 1885)

greenheart - veľmi tvrdé, ťažké *drevo* olivovozelenej farby s tmavšími pásmi; z Južnej Ameriky a Západnej Indie

Gregor Naziánsky - (†390/389); jeden zo štyroch *cirkevných otcov* uznávaných východnými kresťanskými cirkvami; predstaviteľ *patristiky*; autor početných kázní podľa antickej rétoriky a autor 12 hymnov; jeden z tvorcov pojmu *trojjednosti* boha (pozri *Trojica*); jeho žiakom bol *Hieronimus*

https://sk.wikipedia.org/wiki/Gregor_Nazi%C3%A1nsky

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Gregor Naziánsky (Norimberská kronika, 1493)

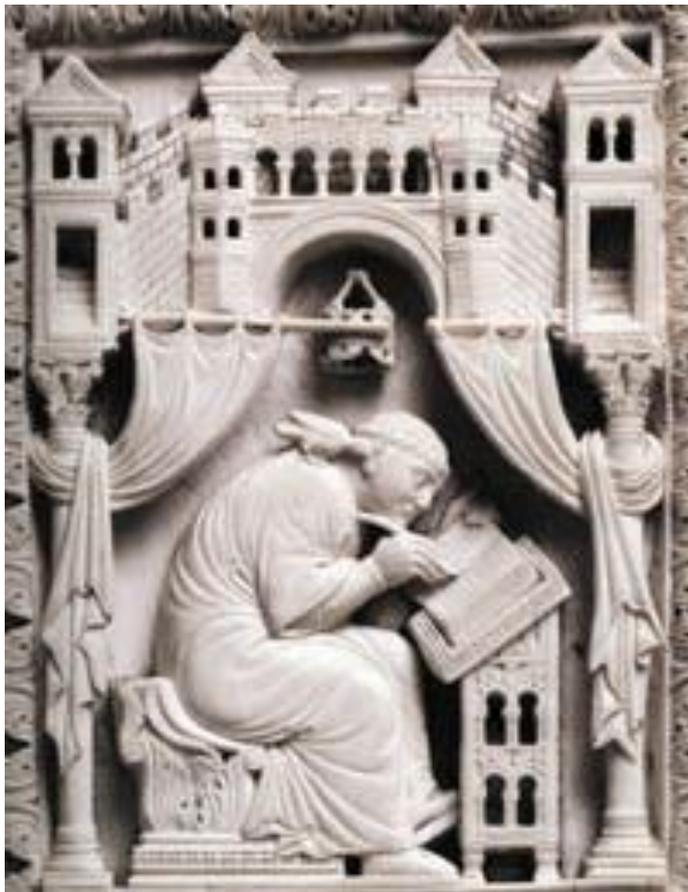
A. Rublev: Svätý Gregor Naziánsky (ikonostas v Chrámú Zosnutia presvätej Bohorodičky, Vladimir, 1408)

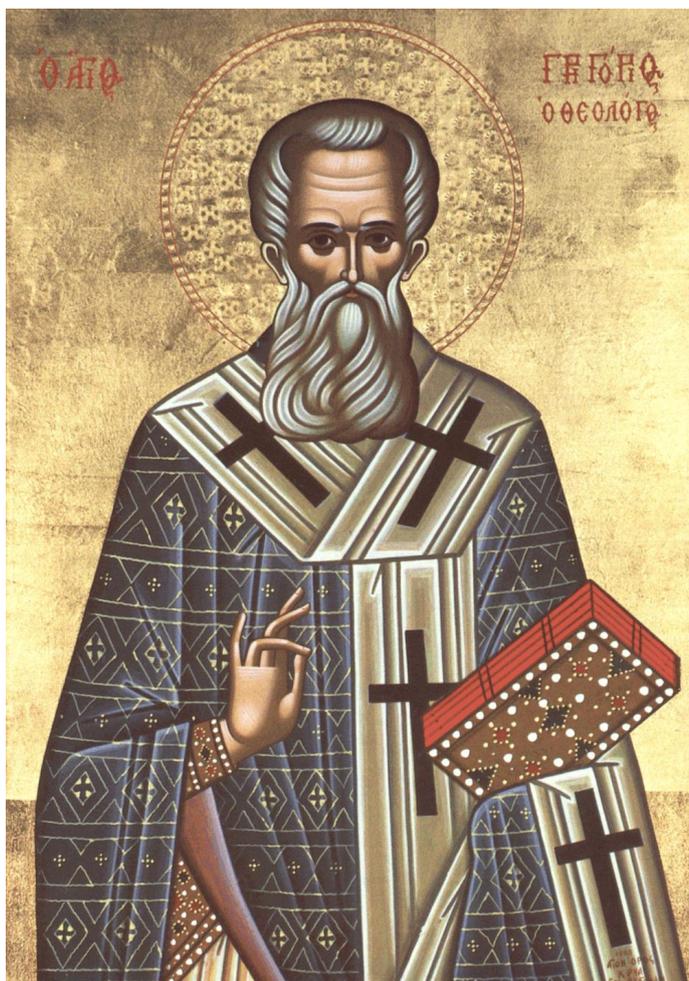
Ikona Spoločenstvo troch svätcov: Bazilius z Cesarey, Ján Chrysostrom a Gregor Naziánsky (17.st.)

Gregor Veľký/Gregor I. - pápež v r. 590-604; jeden zo štyroch *cirkevných otcov* uznávaných západnými kresťanskými cirkvami; rovnako ako *Bernard Sienský* jeho atribútom je *holubica* vznášajúca sa pri jeho uchu symbolizujúca, že jeho slová sú božsky inšpirované (obdobne zobrazovaný *Tomáš Akvinský*); Gregor Veľký stúpencom zobrazovania vieroučných predstáv; zasadzoval sa o zobrazenie ponímané didakticky, aby pomohli aj analfabetom (pozri *Baleka: ranokresťanské umenie*); pozri *Benedikt z Nursie; atribúty a symboly svätcov; kohút* (Biedermann); „*servus servorum Dei*“; *sakramentár Gregora Veľkého*

<https://www.google.sk/search?q=gregory+the+great+pope&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CJMBEIkeahUKEwiHq7601fjHAhXDaxQKHRI7DmQ>

Gregor Veľký (rezba v slonovine)

Gregor Veľký ako biskup (ikona)

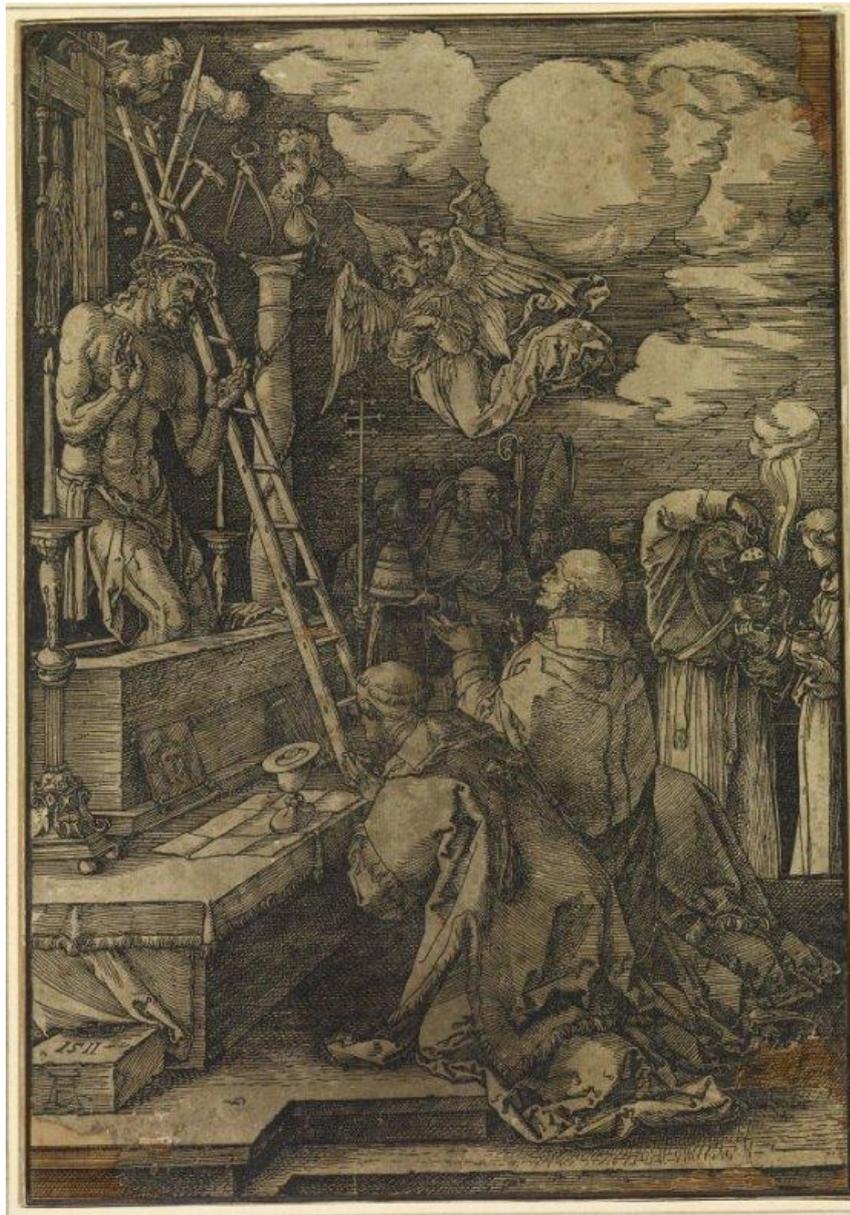
Sv. Gregor sledovaný diakonom Petrom (Registrum Gregorii, 985)

Majster Theodorik: Gregor Veľký ako pápež (okolo 1370)

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Gregor Veľký (Norimberská kronika, 1493)

Anonym podľa A. Dürera: Eucharistia sv. Gregora (rytina, 16.st.)

Tizian: Sv. Gregor Veľký (16.st.)

Majster rodiny Artés: Posledný súd a omša sv. Gregora (1500-1520)

Neznámy autor podľa R. van der Weydena: Gregor I. a Trajánova lebka (detail tapiérie Spravodlivosť Trajana a Herkinbalda, okolo 1500)

A. Dürer: Omša sv. Gregora (drevoryt, 1511)

A. Isenbrandt: Omša svätého Gregora Veľkého (1510-1550)

P. Berruguete: Omša sv. Gregora (15.st.)

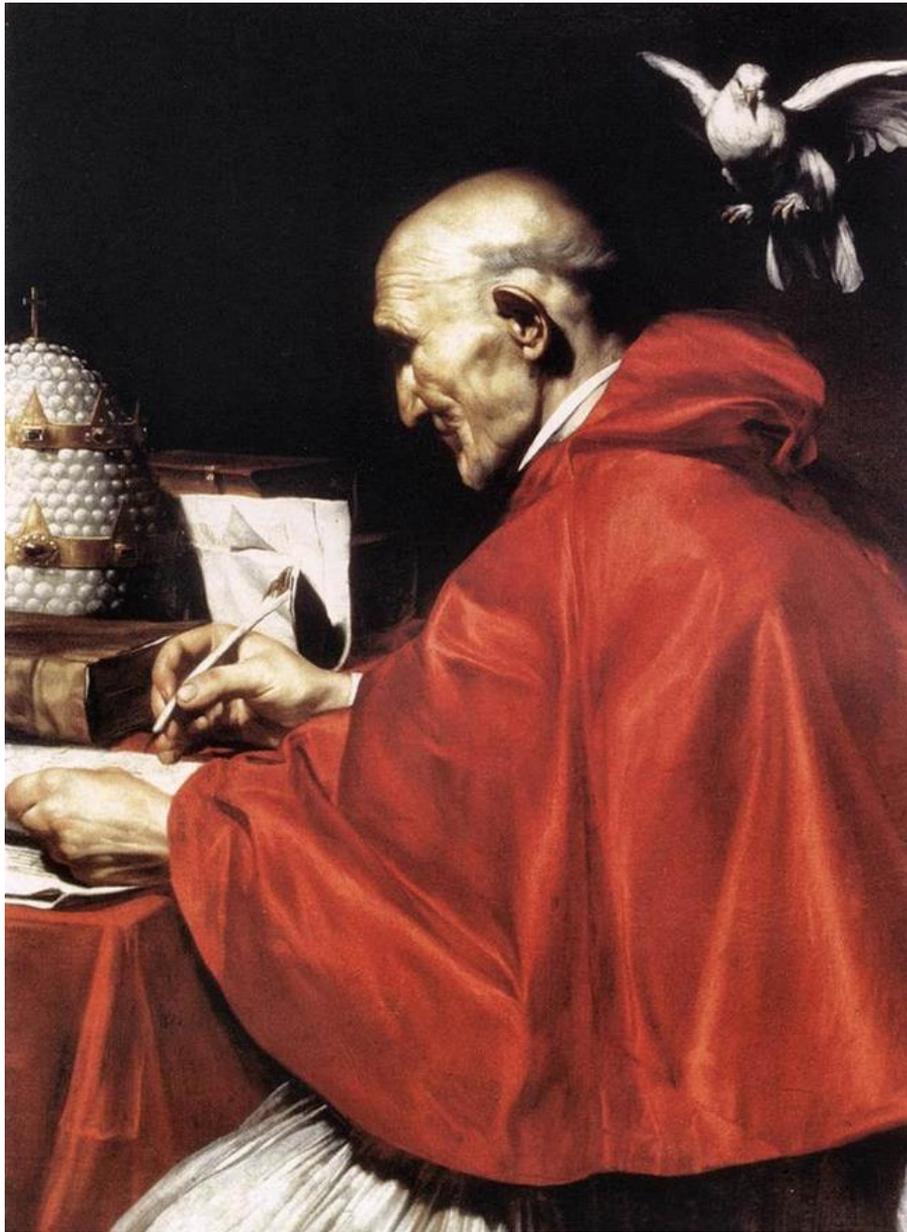
E. van Panderen: Sv. Gregor (rytina, 16.-17.st.)

A. Wierix ml.: Cirkevní otec Gregor (rytina, 16.-17.st.)

Okruh G. Lanfranca: Pápež Gregor Veľký (1630)

C. Saraceni: Gregor Veľký (1610)

J.-M. Vien st.: Pápež svätý Gregor Veľký (18.-19.st.)

Gregor z Tours - (†594); galsko-rímsky historik a biskup z Tours, ktorý bol predtým kňazom v Gallii; pozri *Aphodisius*

https://en.wikipedia.org/wiki/Gregory_of_Tours

gregoriánsky chorál - *chorál gregoriánsky*

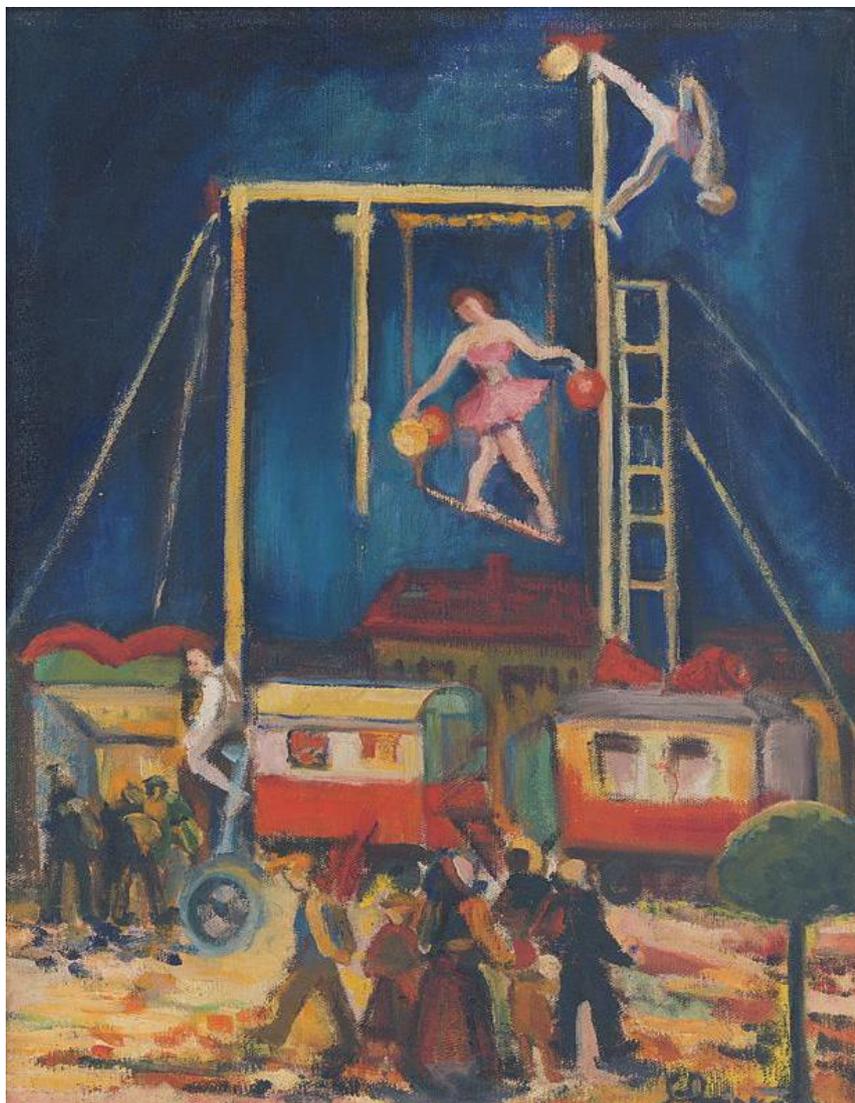
gregoriánsky kalendár - *kalendár gregoriánsky*

Greinerová Sibylla - (†2008); slovenská maliarka, kresliarka, textilná výtvarníčka a grafička; absolvovala štúdium na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave, potom študovala na oddelení kreslenia a maľovania pri Slovenskej vysokej škole technickej u profesorov *M. Benku*, *J. Mudrocha* a *M. Schurmana*; neskôr bola študentkou Akadémie výtvarných umení v Budapešti; jej diela sú typické

zachytávaním pohybu, a preto Sibyllu Greinerovú prezývajú lovkýňou pohybu; pozri *slovenskí maliari, slovenskí grafici, slovenskí textilní umelci*

<http://www.webumenia.sk/autor/3290>

<https://www.google.sk/search?q=Greinerov%C3%A1+Sibylla&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCoQsARqFQoTCMP3-um798gCFQG5FAodj64GUw>

S. Greinerová: Cirkus (1945)

S. Greinerová: Zemplínsky svadobný tanec (1960)

S. Greinerová: Smoliari (sorela, 1945)

Greipel Johann Franz - (†1798); český maliar

https://cs.wikipedia.org/wiki/Johann_Franz_Greipel

<https://www.google.sk/search?q=Johann+Franz+Greipel&espv=2&biw=1841&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiM04W2z4bKAhVDuhQKHcj5CMMQsAQIHA&dpr=1>

Greischer Matthias - pozri *kaštieľ*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=22

M. Greischer: Kaštieľ v Bernolákove

Gregorove komentáre k práci - pozri *Beatus Escorial*

http://en.wikipedia.org/wiki/Moralia_in_Job

http://fr.wikipedia.org/wiki/Morales_sur_Job

http://nl.wikipedia.org/wiki/Moralia_in_Job

Kováč mních (Gregor Veľký: Komentár k práci/Magna Moralia; rukopis opátstva Saint-Pierre v Préaux, 11.st.)

grejf - *grif/gryf*

Grek revival - *klasicizmus rímsky*

grenadina - v zúženom význame *hodvábna* vzdušná ľahká tkanina; pozri *textília*

grešle - česká drobná medená *minca* platná od 1760 zavedená v Čechách a na Morave, razená až do zač. 19.st.; nemecký názov pre *trojník*

grěž - *hodvábna* niť bez zákrut; z 3-15 vláken naraz za mokra a tepla spojených